

Justitieutskottets betänkande 2025/26:JuU17

Processrättsliga frågor

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om processrättsliga frågor, bl.a. med hänvisning till pågående arbete.

Motionsyrkandena handlar om hemliga tvångsmedel, delgivning, kartläggning av säkerhetsrisker kopplade till rättsväsendets lokalförsörjning m.m.

I betänkandet finns tre reservationer (S, V, MP).

Behandlade förslag

51 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2025/26.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut3

Redogörelse för ärendet5

Utskottets överväganden.....6

 Offentlighet vid ansökan till domartjänst6

 Utskottets ställningstagande.....7

 Ny modell för ersättning för rättegångskostnader i tvistemål7

 Utskottets ställningstagande.....8

 Vissa frågor om hemliga tvångsmedel m.m.8

 Utskottets ställningstagande.....13

 Kostnadsansvar för utländska medborgare i brottmål14

 Utskottets ställningstagande.....15

 Delgivning.....15

 Utskottets ställningstagande.....18

 Kronvittnen.....18

 Utskottets ställningstagande.....19

 Inrättande av en särskild resningsdomstol19

 Utskottets ställningstagande.....21

 Överprövning av automatiserade myndighetsbeslut21

 Utskottets ställningstagande.....23

 Kartläggning av säkerhetsrisker kopplade till rättsväsendets
 lokalförsörjning23

 Utskottets ställningstagande.....25

 Motioner som bereds förenklat.....25

 Utskottets ställningstagande.....25

Reservationer26

 1. Vissa frågor om hemliga tvångsmedel m.m., punkt 3 (V, MP)26

 2. Delgivning, punkt 5 (S)27

 3. Kartläggning av säkerhetsrisker kopplade till rättsväsendets
 lokalförsörjning, punkt 9 (V).....28

Bilaga 1

Förteckning över behandlade förslag.....29

 Motioner från allmänna motionstiden 2025/2629

Bilaga 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet36

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Offentlighet vid ansökan till domartjänst

Riksdagen avslår motion
2025/26:1559 av Cecilia Engström (KD).

2. Ny modell för ersättning för rättegångskostnader i tvistemål

Riksdagen avslår motion
2025/26:120 av Angelica Lundberg (SD).

3. Vissa frågor om hemliga tvångsmedel m.m.

Riksdagen avslår motionerna
2025/26:504 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkandena 1 och 2 samt
2025/26:3027 av Noria Manouchi (M) yrkande 15.

Reservation 1 (V, MP)

4. Kostnadsansvar för utländska medborgare i brottmål

Riksdagen avslår motionerna
2025/26:2414 av Pia Trollehjelm (SD) yrkande 2 och
2025/26:2415 av Pia Trollehjelm (SD) yrkandena 1 och 2.

5. Delgivning

Riksdagen avslår motionerna
2025/26:1706 av Staffan Eklöf (SD) och
2025/26:3586 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkande 100.

Reservation 2 (S)

6. Kronvittnen

Riksdagen avslår motion
2025/26:24 av Josef Fransson (SD).

7. Inrättande av en särskild resningsdomstol

Riksdagen avslår motion
2025/26:92 av Josef Fransson (SD).

8. Överprövning av automatiserade myndighetsbeslut

Riksdagen avslår motion
2025/26:2060 av Anders Ådahl (C) yrkandena 2–4.

9. Kartläggning av säkerhetsrisker kopplade till rättsväsendets lokalförsörjning

Riksdagen avslår motion
2025/26:2788 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkande 1.

*Reservation 3 (V)***10. Motioner som bereds förenklat**

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 29 januari 2026

På justitieutskottets vägnar

Henrik Vinge

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Henrik Vinge (SD), Mikael Damsgaard (M), Heléne Björklund (S), Pontus Andersson Garpvall (SD), Petter Löberg (S), Charlotte Nordström (M), Anna Wallentheim (S), Adam Martinen (SD), Mattias Vepsä (S), Fredrik Kärrholm (M), Gudrun Nordborg (V), Torsten Elofsson (KD), Ulrika Westerlund (MP), Martin Melin (L), Mats Hellhoff (SD), Lars Isacson (S) och Fredrik Lindstål (C).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet ca 50 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2025/26 om olika processrättsliga frågor. Av dessa behandlas ca 30 motionsyrkanden i förenklad ordning eftersom de tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

Förslagen i motionerna återges i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Offentlighet vid ansökan till domartjänst

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att domare ska kunna ansöka anonymt till nya tjänster inom domstolsväsendet. Utskottet hänvisar bl.a. till skälen bakom den nuvarande ordningen.

Motionen

I motion 2025/26:1559 föreslår Cecilia Engström (KD) ett tillkännagivande till regeringen om att domare ska ges möjlighet att ansöka anonymt vid rekrytering till nya tjänster inom domstolsväsendet. Motionären anför bl.a. att en anonym process skulle säkerställa att bedömningen grundas på meriter och kompetens och inte på ovidkommande hänsyn.

Bakgrund

I regeringsformen (RF) finns vissa grundläggande bestämmelser om utnämningen av ordinarie domare. Enligt RF utnämns ordinarie domare av regeringen. Vid utnämningen ska avseende fästas endast vid sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet. Vidare anges att bestämmelser om grunderna för förfarandet vid utnämningen av ordinarie domare ska meddelas i lag. (Se 11 kap. 6 §.) Sådana förfarandebestämmelser finns i lagen (2010:1390) om utnämning av ordinarie domare. Där framgår att alla ordinarie domarbefattningar ska ledigförklaras innan de tillsätts och att ett skriftligt ansökningsförfarande ska tillämpas. Ärenden om utnämning av ordinarie domare ska beredas i en statlig nämnd (Domarnämnden). Nämnden ska lämna motiverade kandidatförslag till regeringen. Regeringen är inte bunden av förslagen, men innan den utnämner någon som inte har föreslagits av nämnden ska nämnden få tillfälle att yttra sig över honom eller henne.

I den proposition som låg till grund för 2010 års lag om utnämning av ordinarie domare föreslogs att sökandens identitet inte skulle omfattas av sekretess vid Domarnämndens handläggning (prop. 2009/10:181 s. 76 f.). Regeringen hänvisade i den delen till att den parlamentariskt sammansatta Grundlagsutredningen hade föreslagit att ansökningsförfarandet skulle vara helt öppet och att regeringen i propositionen En reformerad grundlag (prop. 2009/10:80 s. 133–136) hade gjort bedömningen att sökandens identitet inte borde omfattas av sekretess. Skälen för detta var att öppenhets- och demokratihänsyn ansågs tala för ett ansökningsförfarande där uppgifter om de personer som söker en ledigförklarad anställning är offentliga. Vidare bedömdes argumenten för öppenhet och insyn väga över de farhågor som fanns att ett

offentligt rekryteringsförfarande riskerade att försvåra rekryteringen. Det som anfördes i propositionen ledde inte till några invändningar vid utskottsbehandlingen av ärendet (bet. 2010/11:JuU3).

Utskottets ställningstagande

Som redovisas ovan finns det en grundlagsreglerad skyldighet att endast fästa avseende vid sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet, vid utnämningen av ordinarie domare. Vidare har lagstiftaren intagit ståndpunkten att sökandens identitet inte ska omfattas av sekretess vid Domarnämndens handläggning, med hänvisning till öppenhets- och demokratihänsyn.

Därmed ser utskottet inte skäl för någon åtgärd med anledning av motionsyrkandet, som därför bör avslås.

Ny modell för ersättning för rättegångskostnader i tvistemål

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en ny modell för ersättning för rättegångskostnader i tvistemål.

Motionen

I motion 2025/26:120 begär Angelica Lundberg (SD) ett tillkännagivande till regeringen om att se över regelverket för rättegångskostnader i syfte att skydda den vinnande parten från betalningsansvar när ett sådant ansvar ålagts motparten. Motionären vill låta utreda en ny modell där staten tillfälligt går in och ersätter den vinnande parten för rättegångskostnader som domstolen beslutat att motparten ska betala. Därefter tar staten över fordran och kräver in beloppet från den betalningsskyldige.

Bakgrund

För tvistemål som handläggs av allmän domstol enligt reglerna i rättegångsbalken (RB) gäller i fråga om rättegångskostnader som utgångspunkt att den förlorande parten ska ersätta den vinnande partens kostnader. För vissa måltypen och i vissa situationer får domstolen i stället förordna att vardera parten ska bära sina egna kostnader. Bestämmelser om hur domstolen ska besluta om fördelningen av rättegångskostnaderna och hur de i övrigt ska hanteras av domstolen finns i 18 kap. RB.

I mål om vårdnad, boende eller umgänge gäller särskilda regler om rättegångskostnader jämfört med vanliga tvistemål (6 kap. 22 § föräldrabalken). Huvudregeln är att vardera parten ska bära sin rättegångskostnad, dvs. oavsett utgången i målet. I vissa fall kan dock en part bli skyldig att helt eller delvis

ersätta motparten för hans eller hennes rättegångskostnad. Så är fallet om parten har gjort sig skyldig till illojal eller försumlig processföring eller om det annars finns särskilda skäl.

Om den som har ålagts betalningsskyldighet i en dom eller ett beslut inte fullgör den förpliktelsen frivilligt, kan borgenären ansöka om verkställighet av domen eller beslutet hos Kronofogdemyndigheten. Bestämmelser om verkställighet finns främst i utsökningsbalken. Betalningsskyldighet verkställs genom utmätning. Utmätning innebär att egendom som tillhör eller anses tillhöra gäldenären tas i anspråk och används för betalning av hans eller hennes skuld. Det går att utmäta såväl lös som fast egendom. En särskild verkställighetsform är utmätning av lön, som innebär att en viss del av gäldenärens lön hålls inne och redovisas direkt till Kronofogdemyndigheten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är inte berett att föreslå något initiativ från riksdagens sida med anledning av motionsyrkandet, som därför avstyrks.

Vissa frågor om hemliga tvångsmedel m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om vissa frågor om hemliga tvångsmedel m.m. Utskottet hänvisar bl.a. till tidigare ställningstaganden och pågående arbete.

Jämför reservation 1 (V, MP).

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:504 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) begärs tillkännagivanden till regeringen om att genom regelbunden utvärdering säkerställa att hemliga tvångsmedel tillämpas rättssäkert och proportionerligt (yrkande 1) och om att ny lagstiftning om hemliga tvångsmedel alltid ska möta högt ställda krav på rättssäkerhet (yrkande 2).

I motion 2025/26:3027 av Noria Manouchi (M) yrkande 15 begärs ett tillkännagivande till regeringen om att se över möjligheten att ge utökade befogenheter för spårning av internetaktivitet hos den som begår sexualbrott mot barn. Motionären anför att det för att bekämpa internetbaserade sexualbrott mot barn krävs att rättsväsendet ges effektiva verktyg, vilket bl.a. innebär att spårningsmöjligheter för internetaktivitet kan behöva utökas.

Regleringen av hemliga tvångsmedel

Hemliga tvångsmedel kan i dag användas i olika skeden av det brottsbekämpande arbetet, både för att förebygga, förhindra eller upptäcka allvarlig brottslig verksamhet i underrättelseverksamhet (s.k. preventiva tvångsmedel) och för att utreda brott i en förundersökning.

Bestämmelser om hemlig avlyssning och övervakning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning och hemlig rumsavlyssning som tvångsmedel vid utredning av brott finns i 27 kap. rättegångsbalken (RB). Bestämmelser om hemlig dataavläsning finns i lagen (2020:62) om hemlig dataavläsning, och bestämmelser om användning av hemliga tvångsmedel i preventivt syfte finns i lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott (preventivlagen). Regler om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i underrättelseverksamhet finns i lagen (2012:278) om inhämtning av uppgifter om elektronisk kommunikation i de brottsbekämpande myndigheternas underrättelseverksamhet (inhämtningslagen).

Under de senaste åren har flera reformer som syftat till att förbättra möjligheterna att använda hemliga och preventiva tvångsmedel genomförts. Bland annat trädde den 1 oktober 2023 ett antal lagändringar i kraft som ökade möjligheterna att använda hemliga tvångsmedel enligt bl.a. RB, preventivlagen och lagen om hemlig dataavläsning (prop. 2022/23:126, bet. 2022/23:JuU31, rskr. 2023/24:2). Vidare övergick den 1 april 2025 lagen om hemlig dataavläsning från att vara en tidsbegränsad reglering till en permanent sådan (prop. 2024/25:51, bet. 2024/25:JuU21, rskr. 2024/25:149.) Lagen ändrades också innehållsmässigt bl.a. på så sätt att hemlig dataavläsning numera får användas i fler fall än tidigare i syfte att utreda vem som skäligen kan misstänkas för ett brott och att s.k. överskottsinformation som har kommit fram vid hemlig dataavläsning får användas för andra ändamål. Reformen föranleddes bl.a. av att en komplex digital infrastruktur ofta används vid brott som helt eller delvis genomförs över internet, t.ex. internetrelaterade sexuella övergrepp mot barn, och att det i takt med den digitala utvecklingen har blivit vanligare att digital kommunikation sker med information i krypterad form.

De hemliga tvångsmedlen intar en särställning bland de straffprocessuella tvångsmedlen eftersom den som tvångsmedlet riktas mot är ovetande om tvångsmedelsanvändningen. I de allra flesta fall ska dock domstolen utse ett offentligt ombud i ärendet (27 kap. 26–30 §§ RB, 16 § lagen om hemlig dataavläsning och 6 § tredje stycket preventivlagen). Det offentliga ombudet är motpart till åklagaren vid sammanträden inför domstolen och har till uppgift att bevaka enskildas rätt och integritetsintressen i allmänhet. Det offentliga ombudet ska lyfta fram alla aspekter och ska också bevaka att de grundläggande principerna för tvångsmedelsanvändning följs. Det offentliga ombudet ska ha tillgång till allt material som ligger till grund för domstolens prövning. Han eller hon har möjlighet att yttra sig i ärendet och har rätt att överklaga domstolens beslut.

Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden har i uppdrag att utöva tillsyn över brottsbekämpande myndigheters användning av hemliga tvångsmedel. Tillsynen ska särskilt syfta till att säkerställa att verksamheten bedrivs författningsenligt. Nämnden får uttala sig om konstaterade förhållanden och sin uppfattning om behov av förändringar i verksamheten och ska verka för att brister i en lag eller annan författning avhjälps. (Se 1 och 2 §§ lagen [2007:980] om tillsyn över viss brottsbekämpande verksamhet.)

Vidare redovisar regeringen, i enlighet med riksdagens önskemål, sedan 1983 årligen i en skrivelse till riksdagen hur reglerna om hemliga tvångsmedel har tillämpats under det gångna året (bet. 1981/82:JuU54, rskr. 1981/82:298).

Förslag till EU-förordning om att förebygga och bekämpa sexuella övergrepp

EU-kommissionen presenterade i maj 2022 ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om fastställande av regler för att förebygga och bekämpa sexuella övergrepp mot barn (COM(2022) 209). Syftet med förslaget är att förebygga och bekämpa lagring och spridning av sexuellt övergreppsmaterial samt kontaktsökning med barn i sexuella syften (gromning) i elektroniska kommunikationer och digitala tjänster. Bland annat införs skyldigheter för värdtjänster och interpersonella kommunikationstjänster att genomföra riskbedömningar, vidta riskminimerande åtgärder och rapportera sexuella övergrepp mot barn som de får kännedom om. Om det efter vidtagna åtgärder fortsatt bedöms finnas en signifikant eller förutsägbar risk för att tjänsten används för spridning eller lagring av övergreppsmaterial och tjänsten inte själv vidtagit åtgärder för att förhindra detta, ska en s.k. spårningsorder som sista åtgärd kunna riktas mot en kommunikations- eller lagringstjänst. En spårningsorder innebär i korthet att utsedda myndigheter, efter en rättslig prövning av domstol eller en oberoende myndighet, under en begränsad tid kan avkräva att övergreppsmaterial aktivt spåras av kommunikations- eller lagringstjänsten. Med detta avses att genom it-verktyg ”filtrera” tjänsterna för att specifikt identifiera förekommande övergreppsmaterial.

Förslaget innebär också att ett europeiskt centrum för att förebygga och motverka sexuella övergrepp mot barn (EU-centrumet) ska inrättas. EU-centrumet ska samordna, underlätta och stödja genomförandet av förordningen, särskilt i samband med tjänsteleverantörernas skyldigheter att upptäcka sexuella övergrepp mot barn online, rapportera sådant material och ta bort det.

Förordningen har varit föremål för mycket diskussion och är fortsatt under förhandling.

Frågesvar

Justitieminister Gunnar Strömmer (M) anförde i ett skriftligt frågesvar den 13 november 2024 om sexuell utpressning av barn via internet (fr. 2024/25:412) följande:

[...] har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att förhindra att barn utsätts för sexuell utpressning i ekonomiskt syfte via internet.

Regeringen tar sexualbrott mot barn på största allvar. Barn som faller offer för sexualbrott utsätts för en allvarlig integritetskränkning och drabbas ofta av långvarigt, ibland livslångt, lidande.

Sexualbrott mot barn sker ständigt i nya sammanhang och på nya sätt. Inte minst internet och sociala medier har fört med sig en utveckling som innebär nya möjligheter för gärningsmän att begå dessa brott. Sexuell utpressning av barn är ett tydligt exempel på en sådan utveckling.

I regleringsbrevet för 2024 fick Brottsoffermyndigheten i uppdrag att följa upp tidigare informationsinsatser för personer som har utsatts för brott på nätet. Uppdraget, som ska redovisas den 5 juni 2026, ska bidra till att förebygga våld i ungas nära relationer samt minska utsattheten för sexuell exploatering i digitala miljöer. Polismyndigheten har också tagit fram utbildningsmaterialet Delbart för att öka kunskapen om och förebygga sexualbrott mot barn på nätet. Materialet tar upp var gränsen går för vad som är brottsligt när det gäller att ta, ha och dela nakenbilder på nätet.

När det gäller utredning av brott har möjligheterna att använda hemliga tvångsmedel för att utreda flera olika sexualbrott mot barn förbättrats fr.o.m. den 1 oktober 2023. Jag ser fram emot att se vilka effekter dessa möjligheter har inneburit i praktiken för att bekämpa sexualbrott mot barn.

En annan viktig åtgärd som regeringen har vidtagit är beslutet från maj i år att utreda en lagreglering av provokation. Provokation är en polisiär arbetsmetod som kan vara värdefull för att bekämpa sexualbrott online, men det finns inte någon uttrycklig reglering som rör användandet av arbetsmetoden. Syftet med utredningen är att stärka de brottsbekämpande myndigheternas förmåga. Utredningen ska redovisas i november nästa år.

För att effektivt kunna förebygga och bekämpa internetrelaterade sexualbrott mot barn är det också viktigt att det internationella samarbetet förbättras. Inom EU pågår det förhandlingar dels om en förordning som syftar till att skapa nya befogenheter för behöriga myndigheter att agera i onlinemiljön, dels om en revidering av EU:s straffrättsliga direktiv rörande sexualbrott mot barn.

Sedan den 17 februari 2024 tillämpas vidare fullt ut EU:s förordning om en inre marknad för digitala tjänster, den s.k. Digital Services Act (DSA). Enligt DSA måste onlineplattformar som kan användas av minderåriga säkerställa att deras tjänster har en hög nivå av integritet, säkerhet och trygghet för minderåriga. Skyddet av minderåriga online är en viktig fråga i den genomförande- och tillsynsverksamhet som nu utvecklas både nationellt och på EU nivå. Den nya skyldigheten enligt DSA för online-aktörer att tillhandahålla mekanismer för anmälan och åtgärder som innebär också att möjligheterna att få bort olagligt innehåll har ökat.

Jag följer noga den oroande utvecklingen av internetrelaterade sexualbrott mot barn och vidtar åtgärder för att mer effektivt förebygga och bekämpa denna allvarliga brottslighet samt för att stödja och skydda brottsoffren.

Utredningen om hemliga och preventiva tvångsmedel

Regeringen gav den 20 februari 2025 en särskild utredare i uppdrag att göra en rättslig och systematisk översyn av reglerna om hemliga och preventiva tvångsmedel i syfte att åstadkomma en mer effektiv och tydlig reglering och att förbättra möjligheterna att använda tvångsmedlen i brottsbekämpningens olika faser (dir. 2025:12). Utredaren ska bl.a.

- utvärdera tillämpningen av de utökade möjligheterna att använda hemliga och preventiva tvångsmedel och kartlägga den nytta som dessa inneburit för brottsbekämpningen i stort
- ta ställning till om de under viss tid utökade möjligheterna att använda preventiva tvångsmedel, vilka bl.a. innebär att hemlig avlyssning och övervakning kan användas för att förhindra särskilt allvarlig brottslighet inom kriminella nätverk, ska fortsätta att gälla utan tidsbegränsning
- göra en analys av den samlade regleringens konsekvenser för den personliga integriteten
- ta ställning till hur myndigheternas och regeringens årliga redovisning av användningen av hemliga och preventiva tvångsmedel ska ske, i ljuset av den senaste tidens reformer
- analysera behovet och nyttan av samt föreslå en möjlighet att störa och avbryta pågående brott eller brottslig verksamhet i cybermiljö, eller vidta andra jämförbara åtgärder i sådan miljö, i syfte att förbättra de brottsbekämpande myndigheternas samlade förmåga att ingripa mot sådan brottslighet
- lämna nödvändiga författningsförslag och vid behov förslag på andra åtgärder.

Uppdraget ska redovisas senast den 29 maj 2026.

I kommittédirektiven framhåller regeringen i fråga om enskildas grundläggande fri- och rättigheter bl.a. två saker som är nödvändiga när det införs utökade möjligheter att använda hemliga och preventiva tvångsmedel. Det är att utifrån det specifika ändamål som ska uppnås med åtgärden dels kartlägga behovet och den förväntade nyttan av åtgärden, dels se till att regleringen utformas på ett sådant sätt att såväl den enskilda åtgärden som den samlade inverkan av tvångsmedel innebär en proportionerlig inskränkning av grundläggande fri- och rättigheter. Förslagen måste också, tilläggs det, vara förenliga med högt ställda krav på rättssäkerhet.

Tidigare behandling

Utskottet behandlade våren 2024 motsvarande motionsyrkanden som de som nu är aktuella i motion 2025/26:504 (MP) yrkandena 1 och 2. Motionsyrkandena avstyrktes då bl.a. med motiveringen att utskottet utgår från att regeringen i varje lagstiftningsärende på tvångsmedelsområdet säkerställer att den lagstiftning som föreslås uppfyller högt ställda krav på rättssäkerhet och att

regeringen gör en noggrann avvägning mellan de brottsbekämpande myndigheternas behov av nya verktyg och tvångsmedelslagstiftningens påverkan på grundläggande fri- och rättigheter. Att lagstiftningen i flera fall är tidsbegränsad innebär också, tillade utskottet, att det finns möjlighet att utvärdera den och överväga förändringar innan man tar ställning till om reglerna ska permanentas. Vidare lyfte utskottet fram att regeringen hade uppmärksammat behovet av att göra en samlad utvärdering av regelverket.

Riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

När det gäller motion 2025/26:504 (MP) yrkandena 1 och 2 konstaterar utskottet inledningsvis att de hemliga tvångsmedlen intar en särställning bland de straffprocessuella tvångsmedlen, eftersom den som tvångsmedlet riktas mot är ovetande om tvångsmedelsanvändningen. I de allra flesta fall ska dock domstolen utse ett offentligt ombud i ärendet som har till uppgift att bevaka enskildas rätt och integritetsintressen i allmänhet. Vidare har Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden i uppdrag att utöva tillsyn över brottsbekämpande myndigheters användning av hemliga tvångsmedel. Dessutom redovisar regeringen, i enlighet med riksdagens önskemål, sedan 1983 årligen i en skrivelse till riksdagen hur reglerna om hemliga tvångsmedel har tillämpats under det gångna året.

Utskottet utgår, på samma sätt som tidigare, från att regeringen i varje lagstiftningsärende på tvångsmedelsområdet säkerställer att den lagstiftning som föreslås uppfyller högt ställda krav på rättssäkerhet och att regeringen gör en noggrann avvägning mellan de brottsbekämpande myndigheternas behov av nya verktyg och tvångsmedelslagstiftningens påverkan på grundläggande fri- och rättigheter. Att lagstiftningen i flera fall är tidsbegränsad innebär också att det finns möjlighet att utvärdera den och överväga förändringar innan man tar ställning till om reglerna ska permanentas. Vidare har regeringen gett en särskild utredare i uppdrag att göra en rättslig och systematisk översyn av reglerna om hemliga och preventiva tvångsmedel, och i kommittédirektiven betonas de grundläggande kraven på proportionalitet och rättssäkerhet. I uppdraget ingår bl.a. att göra en analys av den samlade regleringens konsekvenser för den personliga integriteten och att ta ställning till hur myndigheternas och regeringens årliga redovisning av användningen av hemliga och preventiva tvångsmedel ska ske, i ljuset av den senaste tidens reformer. Uppdraget ska redovisas senast den 29 maj 2026.

Därmed ser utskottet fortfarande inte skäl för riksdagen att göra några sådana tillkännagivanden som efterfrågas i de aktuella motionsyrkandena, som därför avstyrks.

Mot bakgrund av pågående arbete både nationellt och på EU-nivå är utskottet inte heller berett att föreslå någon åtgärd med anledning av motion 2025/26:3027 (M) yrkande 15. Även detta motionsyrkande bör därför avslås.

Kostnadsansvar för utländska medborgare i brottmål

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om kostnadsansvaret i brottmål för tilltalade som är utländska medborgare.

Motionerna

I motion 2025/26:2415 yrkande 1 begär Pia Trollehjelm (SD) ett tillkännagivande till regeringen om att utländska medborgare som döms för brott i svenska domstolar ska åläggas att själva stå för sina advokat- och rättegångskostnader när domen vunnit laga kraft.

I yrkande 2 i samma motion begärs också ett tillkännagivande om att regeringen ska utreda möjligheten att, i de fall den dömden inte själv kan täcka sina kostnader, överföra dessa till den dömdes hemland. Ett liknande förslag läggs fram i motion 2025/26:2414 av Pia Trollehjelm (SD) yrkande 2.

Bakgrund

Svenska domstolar är behöriga att döma över brott som har begåtts i Sverige (2 kap. 1 § brottsbalken). När rättegången hålls i en svensk domstol är rättegångsbalkens (RB) regler om offentliga försvarare och rättegångskostnader tillämpliga.

Förutsättningarna för att en offentlig försvarare ska utses regleras i 21 kap. 3 a § RB. En offentlig försvarare ska på begäran utses för en person som är anhållen eller häktad. En offentlig försvarare ska också på begäran utses för den som är misstänkt för ett brott där det inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i sex månader. Därutöver ska en offentlig försvarare utses om det är tveksamt vilken påföljd som ska väljas och det finns anledning att döma till någon annan påföljd än böter, villkorlig dom eller sådana påföljder i förening. Även utredningen om brottet kan göra att den misstänkte är i behov av en försvarare. Om det i övrigt finns särskilda skäl med hänsyn till den misstänktes personliga förhållanden eller till det som målet rör ska en offentlig försvarare också utses. Om en misstänkt inte har fyllt 18 år ska en offentlig försvarare utses oavsett vilket brott det är fråga om såvida det inte är uppenbart att den unge saknar behov av försvarare (24 § lagen [1964:167] med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare).

Ansvar för rättegångskostnader i brottmål regleras i 31 kap. RB. Reglerna om den dömdes återbetalningsskyldighet i sådana mål skärptes den 1 mars 2024 för att täcka mer av statens kostnader på området (prop. 2023/24:46, bet. 2023/24:JuU8, rskr. 2023/24:127). I 31 kap. 1 § RB anges att om den tilltalade döms för brottet i ett mål där åklagaren för talan ska den tilltalade ersätta staten för det som har betalats av allmänna medel i ersättning till försvarare. Den tilltalade ska också ersätta staten för kostnaden för att hämta honom eller

henne till rätten och för kostnaden för provtagning och analys av blod, urin och saliv som avser honom eller henne och som har gjorts för utredning om brottet. Den tilltalade är som huvudregel inte skyldig att betala mer av kostnaden för försvararen än ett belopp som är dubbelt så stort som vad han eller hon skulle ha fått betala i rättshjälpsavgift vid rättshjälp enligt rättshjälpslagen (1996:1619). Det som sägs i den lagen om kostnader för rättshjälpsbiträde gäller i stället kostnader för offentlig försvarare. Hur rättshjälpsavgiften beräknas framgår av 23 och 38 §§ rättshjälpslagen. Återbetalningsskyldigheten avser därmed vissa procent av kostnaderna för den offentliga försvararen. Den som har ett ekonomiskt underlag som överstiger 260 000 kronor kan inte få rättshjälp (6 § rättshjälpslagen). En tilltalad som fälls enligt åtalet och har ett ekonomiskt underlag som överstiger det beloppet ska därför ersätta hela kostnaden för den offentliga försvararen, om det inte finns skäl för jämkning enligt 31 kap. 1 § fjärde stycket RB. Enligt den bestämmelsen får det belopp som den tilltalade ska betala sättas ned helt eller delvis om det finns särskilda skäl med hänsyn till den tilltalades brottslighet eller hans eller hennes personliga och ekonomiska förhållanden.

Utskottets ställningstagande

Regelverket för en tilltalads kostnadsansvar i brottmål vid fällande dom redovisas ovan. Utskottet finner inte skäl att föreslå att riksdagen tar något initiativ med anledning av de aktuella motionsyrkandena, som därför bör avslås.

Delgivning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om regelverket för och kring delgivning. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående arbete.

Jämför reservation 2 (S).

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:3586 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkande 100 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör tillsätta en utredning av nuvarande delgivningsregler för att bl.a. kriminalisera att hålla sig undan. Motionärerna hänvisar till en hemställan från Kronofogdemyndigheten, Domstolsverket och Försäkringskassan om att utreda förbättrade möjligheter till delgivning, och motionärerna anser att man samtidigt bör se över möjligheterna att kriminalisera att hålla sig undan delgivning samt möjligheten att frysa preskriptionstiden för brott under delgivningsperioden.

I motion 2025/26:1706 föreslår Staffan Eklöf (SD) ett tillkännagivande till regeringen om att ett intyg som möjliggör förenklad delgivning ska gälla

längre tid än i dag och för flera mål under den tiden samt att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag.

Bakgrund

De olika delgivningssätten

I delgivningslagen (2010:1932) regleras vilka delgivningsformer som finns och när delgivning ska anses ha skett. Delgivning enligt den lagen sker genom delgivningssätten

- vanlig delgivning
- muntlig delgivning
- förenklad delgivning
- särskild delgivning med juridisk person
- stämningsmannadelgivning
- kungörelsedelgivning
- tillgänglighetsdelgivning.

De olika delgivningsformerna kan komma till användning under vissa närmare angivna förutsättningar som kan skilja sig åt för bl.a. olika typer av mål (se även 33 kap. 4–8 §§ rättegångsbalken, förkortad RB). De delgivningssätt som kan användas för delgivning av stämning och andra handlingar i brottmål är vanlig delgivning, förenklad delgivning, stämningsmannadelgivning och tillgänglighetsdelgivning.

Ny lagstiftning om snabbare lagföring av brott

I januari 2023 infördes nya bestämmelser i bl.a. RB och delgivningslagen som möjliggjorde ett permanent snabbförfarande i brottmål och som även i övrigt syftade till en snabbare lagföring av brott (prop. 2021/22:279, bet. 2022/23:JuU2, rskr. 2022/23:16). Lagändringarna innebar bl.a.

- att tillgänglighetsdelgivning övergick från en försöksverksamhet till att bli ett permanent delgivningssätt och utvecklades till att även innefatta handlingar som är omedelbart tillgängliga
- förenklad delgivning i fler fall
- uppdelad handläggning av åtal och därmed deldom i större omfattning
- snabbare delgivning av misstanke mot den som är under 18 år.

Ny lagstiftning om bättre möjligheter att verkställa frihetsberövanden

I juli 2024 infördes lagen (2024:326) om hemliga tvångsmedel i syfte att verkställa frihetsberövande påföljder, och samtidigt gjordes ändringar i bl.a. RB (prop. 2023/24:108, bet. 2023/24:JuU26, rskr. 2023/24:216). Den nya regleringen syftade bl.a. till att ge de brottsbekämpande myndigheterna bättre verktyg för att snabbt och effektivt kunna hitta eftersökta personer. Genom de nya reglerna har det blivit möjligt att använda hemliga tvångsmedel i syfte att

lokalisera personer som håller sig undan eller har avvikit från ett beslut om anhållande eller häktning eller från verkställighet av ett straff.

Ny lagstiftning om straffrättslig preskription

I april 2025 infördes nya regler i brottsbalken om straffrättslig preskription (prop. 2024/25:59, bet. 2024/25:JuU22, rskr. 2024/25:150). Den nya regleringen innebär i huvudsak att

- alla brott som har livstids fängelse i straffskalan undantas från preskription
- preskriptionstiderna för allvarliga brott har förlängts
- preskriptionstiden vid grov fridskränkning och hedersförtryck mot ett barn ska räknas från den dag då målsäganden fyller eller skulle ha fyllt 18 år
- utdömda fängelsestraff inte preskriberas.

Svar på interpellation

Justitieminister Gunnar Strömmer (M) hänvisade den 11 februari 2025 i ett interpellationssvar om delgivning och preskription av brott (ip. 2024/25:351) till den ovan redovisade nya lagstiftningen om snabbare lagföring av brott, om bättre möjligheter att verkställa frihetsberövanden och om straffrättslig preskription samt anförde bl.a. följande i frågan om delgivning:

När det gäller delgivning har regeringen redan initierat ett sådant arbete. Bland annat har vi för avsikt att tillsätta en utredning som till exempel ska se över möjligheterna till effektivare delgivning, och det innefattar även frågan om digital delgivning. Frågan om att kriminalisera att hålla sig undan delgivning och frågan om att frysa preskriptionstiden under delgivningsperioden kommer att tas om hand i kommande processer.

För mig och regeringen är det en självklarhet att kriminella inte ska kunna slippa straff genom att hålla sig undan, och det är förstås välkommet att fler partier är engagerade i de frågorna.

Om jag får föra tillbaka diskussionen till samhällsproblemen kan jag konstatera att det som jag nu aviserar är att vi arbetar ordentligt med de förslag som lagts fram i den hemställan som mycket riktigt har kommit från ett antal myndigheter. Det handlar om ganska ingripande och viktiga reformer om delgivning.

Det handlar om att man ska kunna sköta delgivning på statliga servicekontor och begära biträde av andra myndigheter för att kunna genomföra delgivningar. Det handlar om tillgänglighet för delgivning som ett villkor för vissa utbetalningar från välfärdssystemen. Det handlar också om att på olika sätt utveckla funktionaliteten på olika plattformar där dessa frågor hanteras.

Vi har bestämt exakt hur dessa frågor kommer att tas om hand i den utredning som vi avser att tillsätta. Jag kommer inte att i dag redovisa klockslaget för detta, utan den informationen tänker jag dela när vi gör det. Det råder dock ingen tvekan om att arbete pågår i ljuset av den hemställan som nämndes tidigare.

Teresa Carvalho efterfrågade min viljeinriktning vad gäller de andra frågorna, alltså frysning av preskription och kriminalisering av att hålla sig

undan. Jag tycker att de problem som belyses är av det slaget att viljan måste vara att komma åt dem. Exakt hur vi ska komma åt dem är möjligtvis någonting som återstår att se, men att både frysning av preskription och kriminalisering är möjliga vägar framåt är jag beredd att säga på ort och ställe.

Jag ska återkomma till exakt på vilket sätt vi nu arbetar med frågorna och avser att komma tillbaka till dem så att riksdagen kan få ett genomarbetat underlag att ta ställning till vad det lider.

Utskottets ställningstagande

När det gäller motion 2025/26:3586 (S) yrkande 100 har det, som redovisas ovan, under senare år införts ny lagstiftning om snabbare lagföring av brott med bl.a. ökade möjligheter till tillgänglighetsdelgivning och förenklad delgivning samt lagstiftning om bättre möjligheter att verkställa frihetsberövanden. Vidare har reglerna om straffrättslig preskription skärpts i ett antal hänseenden. Justitieministern har i ett interpellationssvar berört den hemställan om delgivning som motionärerna tar upp och förklarat att regeringen har initierat ett arbete i ljust av hemställan. Bland annat har regeringen för avsikt att tillsätta en utredning som t.ex. ska se över möjligheterna till effektivare delgivning, och det innefattar även frågan om digital delgivning. Frågan om att kriminalisera att hålla sig undan delgivning och frågan om att frysa preskriptionstiden under delgivningsperioden kommer enligt ministern att tas om hand i kommande processer, och det är för honom och regeringen en självklarhet att kriminella inte ska kunna slippa straff genom att hålla sig undan.

Mot den redovisade bakgrunden är utskottet inte berett att föreslå någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av det aktuella motionsyrkandet, som därför avstyrks.

Med hänsyn till pågående arbete på området ser utskottet inte heller skäl för ett sådant tillkännagivande som efterfrågas i motion 2025/26:1706 (SD). Även det motionsyrkandet bör därför avslås.

Kronvittnen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att på ett visst sätt se över systemet med kronvittnen.

Motionen

I motion 2025/26:24 föreslår Josef Fransson (SD) ett tillkännagivande om att regeringen, i samband med den utredning av kronvitnesssystemet som aviseras i det s.k. Tidöavtalet, bör låta utreda straffreduktion för kronvittnen som lämnar landet.

Bakgrund

I juli 2022 infördes i 29 kap. 5 a § andra stycket brottsbalken en möjlighet till strafflindring för dem som medverkar i utredningen av någon annans brott (s.k. kronvittnen). Möjligheten infördes för att öka incitamenten för misstänkta och tilltalade att samarbeta med de brottsbekämpande myndigheterna (prop. 2021/22:186, bet. 2021/22:JuU35, rskr. 2021/22:347). I samma lagstiftnings- ärende riktade riksdagen också ett tillkännagivande till regeringen om att ett kronvitnesssystem ska införas som innebär att en misstänkt kan garanteras den straffreduktion som åklagaren erbjuder. Enligt den införda regleringen är domstolen nämligen inte bunden av åklagarens förslag till straffreduktion.

I Tidöavtalet (s. 18) beskrivs hur Sverigedemokraterna, Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna i ett samarbetsprojekt om kriminalitet kommer att utarbeta och genomföra politiska reformer för att bekämpa och förebygga brott samt öka tryggheten under valperioden 2022–2026. Under rubriken Mönsterbrytande åtgärder för att stoppa gängen anförs bl.a. att ett system med anonyma vittnen ska införas och att samma utredning även uppdras att analysera tillämpningen av kronvitnesssystemet och överväga om domstolen ska vara bunden av en åklagares yrkande om vilken straffreduktion som ett kronvittne ska få.

Utredningen om Anonyma vittnen fick i december 2022 bl.a. i uppdrag att undersöka hur reglerna om strafflindring vid medverkan i utredningen av någon annans brott har fungerat i praktiken och analysera om reformen har gett önskat resultat i fråga om effektivitet och rättssäkerhet samt ta ställning till om åklagarens förslag till strafflindring bör bli bindande för domstolen (dir. 2022:141). Uppdraget omfattade att, oavsett ställningstagande, lämna ett förslag på hur en sådan reglering kan utformas. Utredningen redovisade i juni 2024 uppdraget i betänkandet En mer rättssäker och effektiv domstolsprocess (SOU 2024:51). Betänkandet har remitterats, och en proposition är aviserad till den 3 mars 2026 i regeringens propositionsförteckning för våren 2026.

Utskottets ställningstagande

Som redovisas ovan har en utredning bl.a. undersökt hur reglerna om strafflindring vid medverkan i utredningen av någon annans brott har fungerat i praktiken samt lämnat vissa förslag. Utskottet ser inte skäl för någon åtgärd med anledning av motionsyrkandet, som därför avstyrks.

Inrättande av en särskild resningsdomstol

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att inrätta en särskild resningsdomstol.

Motionen

I motion 2025/26:92 begär Josef Fransson (SD) ett tillkännagivande om att regeringen bör överväga att utreda införandet av en resningsdomstol. Motionären anför bl.a. att möjligheten till resning för den som anser sig vara felaktigt dömd är mycket liten och att resning beviljas endast i undantagsfall.

Bakgrund

När en brottmålsdom inte (längre) kan överklagas får den laga kraft. Den fråga som har avgjorts genom den lagakraftvunna domen kan i princip inte bli föremål för en ny rättegång. Detta uttrycks på så sätt att domen har rättskraft. Principen om att en dom som fått laga kraft är orubblig – orubblighetsprincipen – kommer för brottmålsdomars del till uttryck i 30 kap. 9 § rättegångsbalken (RB). Orubblighetsprincipen är dock inte undantagslös. En ny prövning av domen kan komma till stånd om en domstol beviljar resning, beslutar om återställande av försutten tid eller bifaller en klagan över domvilla. Dessa s.k. särskilda (extraordinära) rättsmedel, som aktualiseras när en dom som fått laga kraft framstår som felaktig av något skäl eller när tiden för överklagande försutts, kan sägas utgöra den sista rättssäkerhetsgarantin.

Resningsinstitutet, som regleras i 58 kap. RB, avser i första hand materiella fel i domen. Enligt 58 kap. 4 § första stycket RB är hovrätten rätt instans för en ansökan om resning om den lagakraftvunna domen har meddelats av en tingsrätt, och i annat fall är Högsta domstolen den rätta instansen.

Förutsättningarna för att bevilja resning till fördel för den tilltalade regleras i 58 kap. 2 § RB. Enligt den paragrafen får resning beviljas om

1. en ledamot av rätten, en anställd vid domstolen eller åklagaren med avseende på målet har gjort sig skyldig till ett brott eller en tjänsteförseelse, eller om ett ombud, en ställföreträdare eller en försvarare med avseende på målet har gjort sig skyldig till ett brott och brottet eller tjänsteförseelsen kan antas ha inverkat på målets utgång
2. en lagfaren domare eller åklagaren har varit jävig och det inte är uppenbart att jävet har saknat betydelse för målets utgång
3. en skriftlig handling som åberopats som bevis har varit falsk eller om ett vittne, en sakkunnig eller en tolk har lämnat en osann uppgift eller förtigit sanningen och detta kan antas ha inverkat på utgången
4. sökanden åberopar en omständighet eller ett bevis som inte har lagts fram tidigare och som sannolikt skulle ha lett till att den tilltalade hade frikänts eller till att en mildare straffbestämmelse hade tillämpats, eller om det med hänsyn till vad som åberopats och i övrigt förekommer finns synnerliga skäl att på nytt pröva frågan om den tilltalade har begått det brott som han eller hon har dömts för
5. sökanden åberopar utredning som inte har lagts fram tidigare och som sannolikt skulle ha lett till att den tilltalade hade bedömts vara yngre än vad rätten utgått ifrån och detta i sin tur sannolikt skulle ha lett till att den

tilltalade hade dömts till en lindrigare eller mindre ingripande påföljd, eller till en annan utgång i utvisningsfrågan eller

6. den rättstillämpning som ligger till grund för domen uppenbart strider mot lag.

År 2012 beslutade riksdagen om lagändringar som syftade till att öka rättssäkerheten och förutsebarheten för den enskilde i samband med resning i brottmål (lagstiftningsärendet om resningsförfarandet i brottmål: prop. 2011/12:156, bet. 2012/13:JuU3, rskr. 2012/13:29). Genom lagändringarna, som trädde i kraft i januari 2013, infördes bestämmelser om att åklagaren under vissa förutsättningar ska återuppta en förundersökning när resning i brottmål aktualiseras (58 kap. 6 a § RB) och om att domstolen i ett ärende om resning kan förelägga åklagaren att vidta en viss utredningsåtgärd (58 kap. 6 b § RB). Det infördes även en rätt för den tidigare tilltalade att i vissa fall få en offentlig försvarare förordnad när en fråga om resning aktualiseras (21 kap. 3 b § RB).

Utskottets ställningstagande

Regelverket, inklusive de rättsliga förutsättningarna för att bevilja resning till förmån för den tilltalade, redovisas ovan. Som framgår infördes 2013 lagändringar som syftade till att öka rättssäkerheten och förutsebarheten för den enskilde i samband med resning i brottmål. Utskottet ser inte skäl för riksdagen att ta något initiativ med anledning av motionsyrkandet, som därför bör avslås.

Överprövning av automatiserade myndighetsbeslut

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om överprövning av automatiserade myndighetsbeslut.

Motionen

I motion 2025/26:2060 begär Anders Ådahl (C) tillkännagivanden till regeringen om att

- ålägga offentliga aktörer att, vid rättslig vinst för en enskild, genomlysas den bakomliggande algoritmen och erbjuda rättelse av övriga drabbade beslut (yrkande 2)
- justera bevisbörderegler så att det offentliga ansvarar för att visa korrekthet vid automatiserat beslutsfattande (yrkande 3)
- avsätta resurser för att höja domstolarnas digitala kompetens och skapa testmiljöer för utvärdering av algoritmiska beslutsmodeller (yrkande 4).

Bakgrund

Förvaltningslagen (2017:900) gäller för handläggning av ärenden hos förvaltningsmyndigheterna. Enligt den lagen kan ett beslut fattas av en befattningshavare ensam eller av flera gemensamt eller automatiserat (28 § första stycket). Med automatiserade beslut avses beslut som fattas maskinellt utan att någon enskild befattningshavare på myndigheten tar någon aktiv del i själva beslutsfattandet i det enskilda fallet. Detta är en allt vanligare beslutsform hos myndigheter som hanterar ett mycket stort antal ärenden, t.ex. Försäkringskassan.

Förvaltningslagen innehåller bestämmelser om krav på motivering av beslut (32 §), som även gäller automatiserade beslut. Ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska innehålla en klargörande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande. Den som är part i ett ärende har också rätt att ta del av allt material som har tillförts ärendet, s.k. partsinsyn (10 §). I den utsträckning partsinsynen inte är tillämplig på hur myndigheten använder bakomliggande algoritmer med anknytande datorprogram kan offentlighets- och sekretesslagens (2009:400) och arkivlagens (1990:782) regler om allmänna handlingar aktualiseras i dessa delar (se SOU 2018:25 s. 173 f.).

Förvaltningsmyndighetens beslut överklagas till allmän förvaltningsdomstol (40 §), där förvaltningsprocesslagen (1971:291) är tillämplig. Enligt den lagen är den förvaltningsmyndighet vars beslut har överklagats den enskildes motpart i domstolen (7 a §). Domstolen ska se till att målet blir så utrett som dess beskaffenhet kräver, och den ska genom frågor och påpekanden verka för att parterna avhjälper otydligheter och ofullständigheter i sina framställningar (8 §). Omfattningen av domstolens utredningsansvar påverkas bl.a. av vad för slags mål det är fråga om och om det finns en offentlig motpart i målet. Motparten ska, med vissa undantag, föreläggas att svara på överklagandet och i förekommande fall ange skälen för sitt bestridande av överklagandet samt de bevis som åberopas (10 och 11 §§). Lagen innehåller även bestämmelser om vissa bevismedel, bl.a. i form av en skyldighet att lämna skriftliga handlingar som åberopas som bevis till domstolen (20 §) och en möjlighet för domstolen att hämta in ett yttrande över en fråga som kräver särskild sakkunskap (24 §). Domstolens avgörande får inte gå utöver det som yrkas i det aktuella målet (29 §), och ramen för processen bestäms av de yrkanden som framställts i första instans.

Myndigheten för digital förvaltning (Digg) lämnar på sin webbplats omfattande vägledning, i form av kunskapsstöd och rekommendationer, i frågor om automatiserad handläggning och automatiserat beslutsfattande.

Utskottets ställningstagande

Ovan redogörs för vissa regler som är av relevans vid domstolens överprövning av automatiserade myndighetsbeslut. Utskottet är inte berett att föreslå någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av de aktuella motionsyrkandena, som därför avstyrks.

Kartläggning av säkerhetsrisker kopplade till rättsväsendets lokalförsörjning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att kartlägga säkerhetsrisker kopplade till rättsväsendets lokalförsörjning. Utskottet hänvisar till ett tidigare ställningstagande och pågående arbete om säker lokalförsörjning.

Jämför reservation 3 (V).

Motionen

I kommittémotion 2025/26:2788 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att kartlägga hur stor andel av rättsväsendets fastigheter som ägs av privata bolag och hur många av dessa som har kopplingar till grov kriminalitet.

Pågående arbete om säker lokalförsörjning

I augusti 2024 gav regeringen Domstolsverket, Kriminalvården och Polismyndigheten i uppdrag att gemensamt identifiera säkerhetsrisker kopplade till fastigheters ägar- och hyresförhållanden samt att utarbeta gemensamma metoder för att, inom ramen för gällande regelverk, minimera sådana (Ju2024/01750). Myndigheterna skulle också lämna förslag på vilka åtgärder som kan vidtas för att ytterligare minska dessa säkerhetsrisker. Uppdraget skulle genomföras i samverkan med Ekobrottsmyndigheten, Säkerhetspolisen och Åklagarmyndigheten samt andra relevanta myndigheter och aktörer.

Som skäl för uppdraget anförde regeringen följande:

Den organiserade brottsligheten är systemhotande. Utvecklingen har lett till att kriminella idag hotar att infiltrera eller utöva påtryckningar mot bland annat rättsväsendet och annan offentlig verksamhet. Samhällets motståndskraft mot detta måste förstärkas i grunden. Regeringens självklara utgångspunkt är att kriminella varken ska ha inflytande över, eller tjäna pengar på, offentlig verksamhet.

Möjliga risker i detta sammanhang är att avtal om lokalhyra tecknas med en hyresvärd som senare visar sig ha kopplingar till brottslighet av allvarigare slag, eller att fastigheten och därmed även hyreskontraktet överläts från en skötsam ägare till en med sådana kopplingar. Att offentlig verksamhet, i synnerhet myndigheterna inom rättsväsendet, hamnar i en

sådan situation måste förhindras. Det finns därför, som ett första steg, ett behov av att myndigheterna inom rättsväsendet tillsammans minimerar säkerhetsrisker kopplade till lokalförsörjning.

Uppdraget redovisades i februari 2025 i promemorian Säker lokalförsörjning (DOV2024/1045). I sammanfattningen anges följande (s. 6):

Myndigheterna bedriver sin lokalförsörjning utifrån verksamhetens specifika behov vilket innebär stora skillnader i hyresobjektens fysiska utformning. Kriminalvården har de mest speciellt utformade hyresobjekten. Domstolarna sitter i hyresobjekt som är relativt speciella i sin utformning men inte i samma omfattning som Kriminalvården. Polismyndighetens hyresobjekt består av både vanliga kontorslokaler och särskilt anpassade lokaler för t ex frihetsberövade. Myndigheterna har identifierat en likartad problematik kring ägarfrågor av hyrda lokaler och tillämpar också likartade arbetsmetoder för att minimera säkerhetsrisker i samband med anskaffningen. Samverkan med andra myndigheter visar att även dessa uppfattar en likartad problematik kring ägarfrågan för hyrda lokaler. Myndigheterna har konstaterat att de arbetsmetoder som används vid lokalanskaffningen leder till att riskfyllda ägarförhållanden undviks.

Den problematik som föreligger kring riskfyllda ägarförhållanden kretsar kring ägarförändringar av fastigheter som inträffar under den tid en myndighet är bunden av ett hyresavtal. Att hantera ägarfrågan på ett sätt som innebär inskränkning av fastighetsägarens rättigheter är komplicerat eftersom hyresavtal bygger på frivillighet och ägarförändringar är ofrånkomliga på en fungerande hyresmarknad. Därför måste det finnas effektiva verktyg som gör det möjligt för myndigheterna att hantera situationer som innebär riskfyllda ägarförhållanden.

Myndigheterna föreslår att de ges möjlighet att **korrigera** ägarförhållanden som bedöms innebära säkerhetsrisker genom att Myndigheterna själva får förvärva en fastighet och därefter sälja den vidare till en fastighetsägare som Myndigheterna väljer ut.

Myndigheterna föreslår att det skapas ett system för **kontroll** av ägarförändringar med förvärvstillstånd och statlig förköpsrätt som instrument samt att det bör övervägas om vissa samhällskritiska fastigheter ska ägas permanent av staten.

Justitieminister Gunnar Strömmer (M) anförde den 4 november 2025 i ett interpellationssvar (ip. 2025/26:77) bl.a. följande:

Det är klart att vi inte ska ha kriminella aktörer som är inne och äger fastigheter där vi har känslig verksamhet i Sverige. Det pågår också ett lagstiftningsarbete i den delen som, lite förenklat, handlar just om ett mycket långtgående säkerhetsprövningsarbete i relation till fastighetsöverlåtelser och annat.

Tidigare behandling

Utskottet behandlade ett motionsyrkande som motsvarar det som nu är aktuellt våren 2025 i betänkande 2024/25:JuU16. Utskottet noterade då att frågan om säkerhetsrisker kopplade till myndigheters lokalförsörjning hade uppmärksamats av regeringen, och utskottet fann inte skäl att ta något initiativ på området. Riksdagen följde utskottets förslag.

Utskottets ställningstagande

Liksom tidigare konstaterar utskottet att frågan om säkerhetsrisker kopplade till myndigheters lokalförsörjning har uppmärksammats av regeringen, och enligt uppgift från justitieministern pågår det nu ett lagstiftningsarbete på området. I sammanhanget har regeringen framhållit den självklara utgångspunkten att kriminella varken ska ha inflytande över, eller tjäna pengar på, offentlig verksamhet.

Därmed finner utskottet fortfarande inte skäl att ta något initiativ i saken, och motionsyrkandet avstyrks därför.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som har beretts förenklat.

Utskottets ställningstagande

De motionsyrkanden som finns upptagna i bilaga 2 rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet har behandlat tidigare under valperioden, se betänkandena 2022/23:JuU12, 2023/24:JuU21 och 2024/25:JuU16. Utskottet avstyrker därför dessa motionsyrkanden. Tidigare ståndpunkter framgår av de nämnda betänkandena.

Reservationer

1. Vissa frågor om hemliga tvångsmedel m.m., punkt 3 (V, MP)

av Gudrun Nordborg (V) och Ulrika Westerlund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:504 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkandena 1 och 2 samt avslår motion

2025/26:3027 av Noria Manouchi (M) yrkande 15.

Ställningstagande

Hemliga och preventiva tvångsmedel är viktiga för de brottsbekämpande myndigheternas förmåga att förhindra, utreda och lagföra allvarlig brottslighet. Samtidigt är det avgörande att tvångsmedelsanvändningen regleras inom tydliga ramar för att trygga rättssäkerheten. En ständig avvägning måste göras mellan effektivitet och proportionalitet, och användningen av hemliga tvångsmedel ska alltid stå i rimlig proportion till ingreppet i den personliga integriteten.

Det är därför viktigt att lagstiftningen om hemliga tvångsmedel kontinuerligt utvärderas så att regleringen kan göras tydligare och mer träffsäker. Dessvärre har så inte skett i önskad utsträckning, och med tiden har regelverket i stället blivit alltmer komplicerat och svåröverskådligt.

Som har redovisats tidigare i betänkandet har regeringen nu tillsatt en utredning om hemliga och preventiva tvångsmedel som ska göra en rättslig och systematisk översyn av regleringen. Det kan dock ifrågasättas om regeringens intention med uppdraget är att stärka integritetsperspektivet och rättssäkerheten i lagstiftningen. I kommittédirektiven anges nämligen när det gäller de rättsliga förutsättningarna för att använda hemliga och preventiva tvångsmedel att positionerna måste flyttas fram ytterligare och att en större flexibilitet i regleringen bör övervägas. Vidare omfattar översynen bl.a. frågan om förbättrade möjligheter att använda hemlig avlyssning och övervakning av elektronisk kommunikation samt en effektivare tillståndsprozess genom ett förenklat förfarande. Det framstår som motsägelsefullt att en och samma utredning både ska utvärdera och utöka lagstiftningen, och risken är uppenbar att utredningen hämmas från att föreslå hur lagstiftningen eventuellt borde begränsas.

Vi anser därför att det finns skäl för ett tillkännagivande från riksdagens sida om att regeringen genom en regelbunden utvärdering bör säkerställa att tillämpningen av hemliga tvångsmedel sker rättssäkert och proportionerligt och om att ny lagstiftning om hemliga tvångsmedel alltid ska möta högt ställda krav på rättssäkerhet.

2. Delgivning, punkt 5 (S)

av Heléne Björklund (S), Petter Löberg (S), Anna Wallentheim (S), Mattias Vepsä (S) och Lars Isacson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:3586 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkande 100 och

avslår motion

2025/26:1706 av Staffan Eklöf (SD).

Ställningstagande

De senaste åren har reglerna om delgivning blivit mer flexibla. Förenklad delgivning har blivit möjlig i fler fall, och ordningen med s.k. tillgänglighetsdelgivning har utvecklats och permanentats. Reformerna har syftat till en snabbare och effektivare rättsprocess samtidigt som nödvändiga rättssäkerhetsgarantier ska kunna upprätthållas.

I februari 2024 hemställde Kronofogdemyndigheten, Domstolsverket och Försäkringskassan om ytterligare förändringar i samma riktning. Myndigheterna anser att dagens regler, trots genomförda förenklningar, alltjämt är för resurs- och tidskrävande och möjliggör för personer att hålla sig undan. Fortfarande får många brottmålsrättegångar ställas in på grund av bristande delgivning. Reglerna innebär också stora svårigheter för Kronofogdemyndigheten att driva in återkrav. Myndigheterna vill därför se en utredning som bl.a. behandlar frågor om delgivning via statliga servicekontor, möjligheten att begära biträde av en annan myndighet, tillgänglighet för delgivning som villkor för vissa välfärdsutbetalningar samt s.k. digital spikning.

Eftersom det nu har gått snart två år sedan hemställan gjordes anser vi att regeringen snarast bör tillsätta en utredning som tar vidare myndigheternas förslag i hemställan. Utredningen bör samtidigt se över möjligheten att dels kriminalisera att hålla sig undan delgivning, dels frysa preskriptionstiden för brott under delgivningsperioden.

3. Kartläggning av säkerhetsrisker kopplade till rättsväsendets lokalförsörjning, punkt 9 (V)

av Gudrun Nordborg (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:2788 av Gudrun Nordborg m.fl. (V) yrkande 1.

Ställningstagande

Många av rättsväsendets fastigheter ägs av Specialfastigheter Sverige Aktiebolag, ett fastighetsbolag som ägs av svenska staten. Bolaget äger, utvecklar och förvaltar bl.a. kriminalvårdsanstalter, ungdomshem, domstolsbyggnader och polisfastigheter. Det är speciella verksamheter som ofta utgör viktiga samhällsfunktioner och ställer höga krav, framför allt på säkerhet. Men rättsväsendet hyr också lokaler av privata fastighetsägare, och det finns exempel på att samhällsviktiga fastigheter ägs av bolag med kopplingar till grov kriminalitet.

Jag anser att riksdagen har rätt att få insyn i hur stor andel av rättsväsendets fastigheter som ägs av privata fastighetsbolag. Det är inte lämpligt att samhällsviktiga fastigheter står utanför vår demokratiska kontroll och därmed riskerar att säljas vidare till oseriösa, kriminella eller säkerhetspolitiskt olämpliga ägare. I ljuset av vad som händer i omvärlden och det rådande säkerhetsläget i Sverige framstår det som både naivt och oförsvarligt.

Regeringen bör därför tillsätta en utredning i syfte att kartlägga hur stor andel av rättsväsendets fastigheter som ägs av privata bolag och hur många av dessa som har kopplingar till grov kriminalitet.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2025/26

2025/26:24 av Josef Fransson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda straffreduktion för kronvittnen som lämnar landet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:75 av Christian Lindefjärd (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja ersättningen för nämndemän i domstolarna och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att indexreglera ersättningen årligen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka och fördjupa utbildningen för nämndemän för att säkerställa hög kvalitet samt rättssäkerhet i domstolarna och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:92 av Josef Fransson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att utreda införande av en resningsdomstol och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:120 av Angelica Lundberg (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket kring rättegångskostnader i syfte att skydda den vinnande parten från betalningsansvar när detta ålagts motparten och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:144 av Per Söderlund och Eric Palmqvist (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda rättshjälp vid tvist gentemot det allmänna och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:504 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genom regelbunden utvärdering säkerställa att tillämpningen av hemliga tvångsmedel sker rättssäkert och proportionerligt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ny lagstiftning om hemliga tvångsmedel alltid ska möta högt ställda krav på rättssäkerhet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:795 av Dennis Dioukarev m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning avseende kroppsameror och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:907 av Alexandra Völker och Azadeh Rojhan (båda S):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket för tillgång till målsägandebiträde i hovrätten för att säkerställa att brottsoffers rättigheter tillgodoses och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1287 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ställa högre krav på kunskaper efter genomförd utbildning för nämndemän i syfte att öka rättssäkerheten och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1398 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att enbart göra det tillåtet att ta del av de egna uppgifterna i en förundersökning och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1400 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att tillåta dold egendomsbevakning som ett steg för ökad trygghet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1479 av Eva Lindh m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förundersökningssekretess och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1508 av Erik Ottoson (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över om regeringen kan återkomma till riksdagen med förslag som gör det möjligt att märka viltkameror med endast Naturvårdsverkets jägar-id för att anse kravet inom upplysningsplikten tillgodosett och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1513 av Mats Green och Susanne Nordström (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en utredning om legala och ekonomiska förutsättningar vad gäller rätt till ersättning för enskilds rättegångskostnader vid rätt mot myndighet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1548 av Alireza Akhondi (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att man bör se över möjligheten att avskaffa systemet med politiskt tillsatta nämndemän i våra domstolar och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1559 av Cecilia Engström (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att domare ska ges möjlighet att ansöka anonymt vid rekrytering till nya tjänster inom domstolsväsendet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1706 av Staffan Eklöf (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett intyg som möjliggör förenklad delgivning ska gälla längre tid än i dag och för flera mål under den tiden samt att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:1771 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga att utreda om de offentliga försvararna vid brottmål ska lottas ut och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2060 av Anders Ådahl (C):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ålägga offentliga aktörer att, vid rättslig vinst för enskild, genomlysas den bakomliggande algoritmen och erbjuda rättelse av övriga drabbade beslut och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att justera bevisbörderegler så att det offentliga ansvarar för att visa korrekthet vid automatiserat beslutsfattande, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avsätta resurser för att höja domstolarnas digitala kompetens och skapa testmiljöer för utvärdering av algoritmiska beslutsmodeller och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2410 av Pia Trollehjelm (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa möjlighet till anonymisering av nämndemän i offentliga beslut och domar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över offentlighetsprincipen i förhållande till nämndemännens skyddsbehov och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2414 av Pia Trollehjelm (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kostnader för rättsprocesser, inklusive försvarare, tolkar och skadestånd, avseende utländska medborgare som utan laglig rätt att vistas i Sverige döms för brott, inte ska belasta svenska skattebetalare utan överföras till gärningsmannens hemland, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:2415 av Pia Trollehjelm (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utländska medborgare som döms skyldiga i svenska domstolar ska åläggas att själva stå för sina advokat- och rättegångskostnader när domen vunnit laga kraft, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska utreda möjligheten att, i de fall den dömde inte själv kan täcka sina kostnader, överföra dessa till den dömdes hemland, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:2546 av Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att domstolar ska förläggas till fastigheter som staten äger och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2700 av Niklas Karlsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett modernt och adekvat nämndemannasystem och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2778 av Nadja Awad m.fl. (V):

35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag om att stärka tillgången till rättshjälp i LSS-ärenden och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2788 av Gudrun Nordborg m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att kartlägga hur stor andel av rättsväsendets fastigheter som ägs av privata bolag och hur många av dessa som har kopplingar till grov kriminalitet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att se över domarutbildningen, notariatjänstgöringen och processordningen i allmänna domstolar och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att se över nämndemannasystemet och tillkännager detta för regeringen.
40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att se över hur häktningstider, isolering och användande av restriktioner kan minskas och tillkännager detta för regeringen.
41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning i syfte att ge alla häktade personer lagstadgad rätt till mänsklig kontakt en viss tid varje dag och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2790 av Jessica Wetterling m.fl. (V):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med lagförslag som innebär att krav på tillstånd ska återinföras vid polisens användning av drönare vid allmänna sammankomster och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2795 av Mathias Tegnér (S):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka möjligheterna till kameraövervakning som brottsbekämpande verktyg och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över behovet av förändringar i den processrättsliga omedelbarhetsprincipen och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:2839 av Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn i syfte att återfallsförbrytare som klassas som yrkeskriminella som regel ska anses skyldiga att betala för sin offentliga försvarare och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3027 av Noria Manouchi (M):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ge utökade befogenheter för spårning av internetaktivitet hos den som dömts för sexualbrott mot barn, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2025/26:3151 av Patrik Karlson (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning för att se över möjligheten att låta svenska domstolar få möjlighet att äga sina egna fastigheter (domstolsbyggnader) och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att ge domstolarna ökat inflytande över ny- och ombyggnationer av sina lokaler i syfte att säkerställa högre säkerhet, modern digital infrastruktur och ökad självständighet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3188 av Martina Johansson m.fl. (C):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ta bort avgiften för ansökan om skilsmässa och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3581 av Ulrika Liljeberg m.fl. (C):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av regleringen av målsägandebiträden i överrätt och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över nämndemännens arbetsmiljö i form av säkerhet och annat och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3583 av Muharrem Demirok m.fl. (C):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera nämndemannasystemet och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3586 av Teresa Carvalho m.fl. (S):

99. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa åklagarnas möjligheter att använda sig av förundersökningsbegränsning eller åtalseftergift när målsägandeintresset gör sig särskilt starkt gällande, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

100. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning av nuvarande delgivningsregler för att bl.a. kriminalisera att hålla sig undan och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:3650 av Joakim Järrebring m.fl. (S):

49. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avsevärt korta handläggningstiderna i hyresnämnderna avseende olovlig andrahandsuthyrning och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2**Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet**

Motion	Motionärer	Yrkanden
10. Motioner som bereds förenklat		
2025/26:75	Christian Lindefjärd (SD)	1–3
2025/26:144	Per Söderlund och Eric Palmqvist (båda SD)	
2025/26:795	Dennis Dioukarev m.fl. (SD)	
2025/26:907	Alexandra Völker och Azadeh Rojhan (båda S)	6
2025/26:1287	Ann-Sofie Lifvenhage (M)	
2025/26:1398	Ann-Sofie Lifvenhage (M)	
2025/26:1400	Ann-Sofie Lifvenhage (M)	
2025/26:1479	Eva Lindh m.fl. (S)	
2025/26:1508	Erik Ottoson (M)	1
2025/26:1513	Mats Green och Susanne Nordström (båda M)	
2025/26:1548	Alireza Akhondi (C)	
2025/26:1771	Boriana Åberg (M)	
2025/26:2410	Pia Trollehjelm (SD)	1 och 2
2025/26:2546	Mattias Eriksson Falk och Roger Hedlund (båda SD)	
2025/26:2700	Niklas Karlsson (S)	
2025/26:2778	Nadja Awad m.fl. (V)	35
2025/26:2788	Gudrun Nordborg m.fl. (V)	20, 21, 40 och 41
2025/26:2790	Jessica Wetterling m.fl. (V)	15
2025/26:2795	Mathias Tegnér (S)	3 och 4
2025/26:2839	Markus Wiechel och Alexander Christiansson (båda SD)	
2025/26:3151	Patrik Karlson (L)	1 och 2
2025/26:3188	Martina Johansson m.fl. (C)	15
2025/26:3581	Ulrika Liljeberg m.fl. (C)	5 och 13
2025/26:3583	Muharrem Demirok m.fl. (C)	14
2025/26:3586	Teresa Carvalho m.fl. (S)	99
2025/26:3650	Joakim Järrebring m.fl. (S)	49